

“No m’agradaria ser coneguda pel meu llibre més llegit”

Lya Luft (Santa Cruz, el Brasil, 1938), novel·lista, poeta, articulista i traductora, ha obtingut un èxit espectacular al seu país amb un llibre de reflexions sobre la condició humana, *Perdas & Ganhos* (*Pèrdues i guanys*). Edicions 62 l’ha publicat a la col·lecció “Èxits”.

—L’èxit de *Pèrdues i guanys* és conseqüència de l’interès creixent dels lectors per la vostra obra o és un cas a part?

—Són dues coses diferents. Tinc, al Brasil i a altres llocs, com a Alemanya, Anglaterra i Itàlia, una trajectòria tranquil·la, des del 1980, i cada cop era més coneguda. Els meus llibres es reeditaven tres o quatre vegades, a quatre o cinc mil exemplars per edició. Era una carrera estable quan, de sobte, amb un llibre amb el qual no pretenia res d’especial, venc mig milió d’exemplars en menys de dos anys, al Brasil, i sóc traduïda a tot arreu. Potser tants anys escrivint i traduint m’han ajudat a arribar al lector de manera més directa.

—Us ho heu pres amb tranquil·litat?

—No, m’espanta una mica. Em sembla que no sóc jo, sinó una altra persona, de tan atalabada com estic.

—El llenguatge directe, sense artifici literari, explica l’èxit del llibre?

—Sí. Un llenguatge sincer i fraternal. Parlo al lector d’igual a igual, sense consells, ni respostes. Però també ha agradat perquè qüestiona les nostres vides. Vivim una mica sols i espantats i el lector troba una veu que sembla que només els parla a ells.

—Parleu a la dona, especialment?

—No. Al Brasil hi ha el clixé que escriu de dones a les meves novel·les.

Lya Luft, autora de *Pèrdues i guanys*, traduïda per Edicions 62.

Escriu per a l’ésser humà. Per a mi, els desigs, les pors i necessitats emocionals de l’home no són tan diferents. Homes i dones volem atenció, que ens escoltin, acceptin i aprovin, encara que no ens compreguin. I tots volem trobar un sentit a la nostra vida.

—Encara que no doneu consells, animeu la gent a fer alguns passos, no?

—Els instigo, els incentivo. No si-gueu mandrosos, feu aigua cosa per millorar, sigueu responsables i no doneu les culpes al pare, l’amo o el destí. Ens queixem massa. També parlo, com sempre, de la dramàtica importància de la família a la nostra vida.

—Dieu coses que no havíeu dit mai?

—No, però de manera diferent, sense metàfores. I xiuxieujant. Perquè

m’agrada la gent. La gent és molt interessant. L’home és una barreja de nen i heroi. Tomàs d’Aquino diu que l’home és una barreja d’àngel i porc. La persona és molt fascinant.

—No teniu por a ser coneguda bàsicament a partir d’ara per aquest llibre?

—Sí. No m’agrada, perquè jo em considero una novel·lista. També tinc por que es pensin que tinc missatges per donar. Es el fax el que dóna missatges, no jo.

—Hitchcock deia, quan li preguntaven pel missatge de les seves pel·lícules, que els missatges els porta el carter.

—D’acord. No ho sabia.

—Heu esmentat Tomàs de Aquino, però en el llibre no feu citacions.

—No volia semblar didàctica, em resulta odiós. No volia el to de la persona que sap les coses i les ensenya. Tampoc no volia fer un assaig erudit o acadèmic.

—Enceteu el llibre dient que no heu escrit un assaig perquè “el to solemne i el fonament teòric que suggereix el terme no són el meu estil”, però precisament el terme, en el seu sentit més genuí, refusa el to solemne i el fonament teòric.

—Sí, és un error meu. Ja m’ho han dit. Hi estic d’acord. El llibre és un assaig, encara que no sigui ni erudit ni acadèmic. Ara dic que he fet un text no acadèmic perquè no sé ben bé què és aquest text, encara. El problema és que no estic familiaritzada amb el llibre, com si no l’hagués escrit jo, com us he dit, sinó que és el llibre que la gent llegeix. Un cada minut i mig, al Brasil. Una bogeria.

Lluís Bonada